

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Dominika Honešová

**Vnitrostátní a mezinárodní formy spolupráce Policie České
republiky**

Bakalářská práce

Olomouc 2021

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Vnitrostátní a mezinárodní formy spolupráce Policie České republiky“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 24. března 2021

.....

Dominika Honešová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. JUDr. Kateřině Frumarové, Ph.D. za její vedení mé bakalářské práce, vstřícnost a cenné rady při jejím zpracování.

Obsah

Úvod	5
1 Výklad základních pojmů.....	7
1.1 Policie a její činnost.....	7
1.2 Rozlišení spolupráce a součinnosti	10
1.2.1 Součinnost	10
1.2.2 Spolupráce	11
1.3 Komunikace se subjekty spolupráce.....	12
2 Spolupráce s vnitrostátními orgány a osobami	12
2.1 Obce a městské části hlavního města Prahy	12
2.1.1 Vymezení pojmu obec	12
2.1.2 Spolupráce s obcemi.....	14
2.1.3 Zvláštní postavení Hlavního města Prahy	17
2.2 Spolupráce s právníckými a fyzickými osobami	18
2.2.1 Dohoda mezi Policií ČR a Bílým kruhem bezpečí.....	19
2.2.2 Comminuty policing	20
3 Mezinárodní spolupráce	21
3.1 Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci	21
3.2 Interpol.....	22
3.2.1 Interpol Praha	24
3.3 Europol.....	25
3.3.1 Národní jednotka Europolu	26
3.4 Schengenský informační systém (SIS)	27
3.4.1 SIRENE	28
Závěr.....	29
Bibliografie.....	31
Shrnutí	36
Klíčová slova	37

Úvod

S důležitostí spolupráce se setkáváme v různých oblastech lidské činnosti. Vynaložit prostředky, kterými každá ze stran disponuje, a společnými silami dosáhnout stanoveného cíle je ku prospěchu všem zúčastněným. Díky efektivní kooperaci je cesta k dosažení stanoveného záměru snazší a časově méně náročná. Jednou z oblastí, v níž je spolupráce neodmyslitelným, usnadňujícím nástrojem, je snaha o zachování vnitřního pořádku a bezpečnosti. Zajištění tohoto stavu je v rukou několika subjektů, ať už státních orgánů, bezpečnostních sborů nebo samotných občanů, kteří se více či méně na zajištění bezpečnosti podílí.

Tato práce pojednává o spolupráci z pohledu instituce, která dohlíží na udržování pořádku a v případě nutnosti podniká kroky k jeho ochraně. Samotná činnost Policie České republiky však v některých případech nestačí, proto je výhodné spojit se s dalšími vnitrostátními i mezinárodními subjekty.

Při zpracování bylo vycházeno především z odborné literatury, relevantní legislativy a oficiálních internetových stránek institucí (včetně těch cizojazyčných). Hlavní prameny tvoří dostupné komentáře k zákonu č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Práce popisuje aktuální stav dané problematiky z obecného hlediska pomocí deskriptivní a kompilativní metody. Cílem této práce je zodpovědět na otázky, s jakými subjekty Policie České republiky spolupracuje na vnitrostátní úrovni, jaké mezinárodní organizace působí v oblasti mezinárodní policejní spolupráce a zda existují určité nedostatky v rámci právní úpravy.

První kapitola vymezuje základní pojmy podstatné pro tuto práci. Nejprve definuje policii, její činnost a vnitřní organizaci podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, následně její postavení jakožto bezpečnostního sboru (podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů), státního orgánu a orgánu veřejné správy. Dále popisuje hlavní oblasti působnosti policie. V neposlední řadě se zabývá odlišením pojmů „spolupráce“ a „součinnost“ a na závěr krátce charakterizuje důležitost komunikace mezi subjekty spolupráce.

V druhé kapitole jsou vymezeny vnitrostátní subjekty, se kterými policie spolupracuje, jež jsou zakotveny v ustanovení § 14 až § 17 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Jedná se o obce (včetně obecní policie), městské části hlavního města Prahy a také fyzické a právnické osoby.

Mezinárodní spolupráci pak popisuje kapitola třetí. Důležitým vnitrostátním orgánem koordinujícím spolupráci těchto subjektů je Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci.

Následně jsou v kapitole vymezeny jednotlivé organizace, a to Interpol spolu s národní ústřednou Interpol Praha, Europol a jeho vnitrostátní národní jednotka a neméně důležitý Schengenský informační systém spolu s národní centrálou SIRENE.

1 Výklad základních pojmů

1.1 Policie a její činnost

Slovo „policie“ má svůj původ v latinském slovu *politia*, znamenající „civilní správa“ a také v řeckém slovu *polis* neboli „město“.¹ Jiné zdroje uvádí i původ ve slově „*politeiá*“, jehož význam lze volně přeložit jako „občan města, městského státu“. Z počátku byla úkolem policie snaha o dosažení řádného stavu ve státu. Jednalo se o vnitřní činnost, která za pomoci potřebných opatření směřovala k cílenému spořádanému stavu. Součástí policie zprvu nebyla pořádková složka, ta nastupuje až později a nastálo. Postupně docházelo k větší specializaci policie a jejímu zařazení do systému státní správy.²

Podle nauky je policie buďto činností, která spočívá v dohledu nad dodržováním určitých stanovených pravidel chování, nebo je institucí, která se dohledem zabývá.³ Podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o policii“) je pojem policie chápán jako název instituce, jejíž činnost je vymezena v následujícím § 2 zákona o policii. Ustanovení § 1 charakterizuje policii jakožto jednotný ozbrojený bezpečnostním sbor s celostátní působností.

Jednotnost se projevuje pevně danými vztahy nadřízenosti a podřízenosti v rámci vnitřní hierarchicky uspořádané organizace a je charakteristická pro každý policejní, resp. bezpečnostní sbor.⁴ Policie je podřízena Ministerstvu vnitra a organizačně je členěna na útvary. Tyto útvary tvoří Policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství.⁵ Ze zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů vyplývá, že všichni policisté jakožto sbor služebně podléhají policejnímu prezidentovi, a dále ustanovení § 6 odst. 3 zákona o Policii ČR zakotvuje policejní prezidium jakožto řídicí jednotku činnosti policie.⁶

Podle zákona č. 361/2003 Sb. patří policie mezi bezpečnostní sbory, a to spolu s Hasičským záchranným sborem České republiky, Celní správou České republiky, Vězeňskou službou České republiky, Generální inspekcí bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační službou a Úřadem pro zahraniční styky a informace. Specifickým prvkem policejního orgánu je prvek ozbrojenosti. „Prvek ozbrojenosti je jedním z konstitutivních prvků jakéhokoliv

¹ Police (n.). Dostupné z: <https://www.etymonline.com/search?q=police>.

² ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 19.

³ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 1.

⁴ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 1.

⁵ HENDRYCH, Dušan. *Právní slovník*.

⁶ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 1.

policejního sboru, neboť plyne z faktu, že represivní činnosti jsou vždy charakteristickou součástí jeho úkolů“.⁷ Bez represivní činnosti by nemohla být naplněna působnost policie – ochrana občanů před násilím. Policejní sbory disponují „*právem státu na legální násilí*“.⁸

Policeie České republiky je podřízena státu. Sama není právnickou osobou, avšak při plnění svých úkolů vždy vystupuje za stát, tedy Českou republiku, jakožto právnickou osobu. Policeie je také charakterizována jako státní orgán *sui generis*, stejně jako ostatní veřejné ozbrojené sbory. V souvislosti s exekutivou je policeie spojována v případě, že se jedná o její širší pojetí. V užším smyslu jsou součástí moci výkonné ty orgány, na které se vztahuje hlava třetí Ústavy, tedy prezident republiky, vláda, ministerstva a jiné správní úřady a zastupitelství. V širším smyslu jsou součástí moci výkonné veškeré státní orgány kromě orgánů moci zákonodárné a soudní. Jakožto součást exekutivy je policeie, ve smyslu čl. 79 odst. 1 Ústavy, správním úřadem, který musí být zřízen a jeho působnost stanovena na základě zákona.

Policeie je orgánem veřejné správy, která je charakterizována jako „činnost k tomu zřízených a pověřených subjektů, která směřuje k zabezpečení záležitostí veřejného (obecného, celospolečenského) zájmu“.⁹ Je tedy vykonavatelem veřejné (státní) správy, načež předmětem činnosti policie je pak „výkon pořádkového dozoru, provádění služebních úkonů a bezprostředních zásahů i rozhodování ve správním řízení“.¹⁰ Ustanovení § 2 zákona o policii stanoví, že policeie slouží veřejnosti. Mezi její úkoly patří ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti osob a majetku, předcházení páčání trestné činnosti a další úkoly vykonávané na základě zákona, přímo použitelných předpisů Evropské unie nebo mezinárodních smluv, jež se staly součástí právního řádu.¹¹ Tyto úkoly jsou vymezeny pouze rámcově, nikoli taxativně. Zákon jmenuje pouze ty úkoly, které tvoří hlavní náplň činnosti policie. Předchozí právní úprava (zákon č. 283/1991 Sb., zákon České národní rady o Policii české republiky) obsahovala taxativní výčet, což způsobovalo časté legislativní změny a problematický výklad úkolů vzhledem k široké působnosti policie. Nový, již dříve zmíněný, zákon o policii obsahuje spíše obecné vymezení úkolů, základních zájmů a hodnot policie v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti.¹²

Na základě, již zmíněného, ustanovení § 2 zákona o policii je možné formulovat tři hlavní oblasti působnosti. První z nich je *ochrana bezpečnosti osob a majetku a veřejného pořádku*.

⁷ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 2.

⁸ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 2.

⁹ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 5.

¹⁰ SLÁDEČEK, Vladimír a Olga POUPEROVÁ. *Správní právo*, s. 401.

¹¹ SLÁDEČEK, Vladimír a Olga POUPEROVÁ. *Správní právo*, s. 401.

¹² ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 35.

Podle Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky spočívá bezpečnost v zajištění svrchovanosti a územní celistvosti, ochraně jejích demokratických základů a také v ochraně životů, zdraví a majetkových hodnot občanů. Veřejný pořádek je součástí vnitřního pořádku, který můžeme v širším smyslu definovat jako „pravidla chování na veřejnosti stanovená právním předpisem a také pravidla soužití právně neformulovaná, jejichž zachování je ovšem podle obecného přesvědčení předpokladem bezproblémového spořádaného soužití“.¹³ Veřejný pořádek je pak formulován obdobně jako „ochrana pravidel chování lidí na veřejnosti, která sice nejsou formulována v právních normách, ale jejichž zachování je podle obecného přesvědčení v určitém místě a čase nutnou podmínkou spořádaného společenského soužití“.¹⁴ Je to však stav, kterého není možné absolutně docílit.

Druhou oblastí působnosti je *předcházení trestné činnosti, plnění úkolů podle trestního řádu*. Působnost policie v této oblasti je přesně dána zákonem – plní dílčí úkony v rámci trestního řízení, konkrétněji prověřuje a vyšetřuje trestnou činnost. Některé další činnosti při řízení před soudem mají spíše podpůrný charakter. Nesmí být opomenuta ani prevence kriminality, tedy „cílené, plánované, koordinované a komplexní působení na příčinu a podmínky, které trestnou činnost vyvolávají a umožňují, s cílem takovému jednání předcházet“.¹⁵

Poslední, třetí oblastí je *plnění dalších úkolů na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti, které byly policii svěřeny zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu*.¹⁶

Z tohoto vyplývá, že policie je orgánem, který vykonává i ty úkoly v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti, pro které neexistuje žádný jiný specializovaný subjekt. Vnitřní bezpečnost lze chápat jako „zabezpečení podstatných náležitostí demokratického právního státu“¹⁷

Policie vykonává i činnost, které jsou svou povahou typicky policejní, ale zákon je výslovně nestanovuje. Jedná se o činnosti doprovodné a podpůrné – kriminalisticko-technická, pyrotechnická a vědeckovýzkumná činnost.¹⁸ Součástí činnosti policie může být

¹³ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 36.

¹⁴ HENDRYCH, Dušan. *Právní slovník*.

¹⁵ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 36.

¹⁶ Jedná se například o *NARIŽENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679* neboli GDPR, kterým se policie při zpracovávání osobních údajů musí řídit.

¹⁷ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 36.

¹⁸ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 35-37.

také řešení jiných problémů ve společnosti – v tomto ohledu je nepostradatelná spolupráce s ostatními subjekty.¹⁹

1.2 Rozlišení spolupráce a součinnosti

Udržení vnitřního pořádku a bezpečnosti sice patří mezi hlavní úkoly policie, avšak tento stav je v zájmu celé společnosti, a to nejen státních orgánů ale i dalších institucí a jednotlivých občanů. Aby byla činnost policie efektivní, je spolupráce s ostatními subjekty nezbytná.²⁰ Je však nutné odlišit dva rozdílné pojmy, a to pojem „spolupráce“ a pojem „součinnost“. Součinnost je definována jako „*harmonizovaná činnost nejméně dvou na sobě nezávislých subjektů, které optimálně využívají dostupné metody a prostředky za účelem splnění daného úkolu*“.²¹ Součinnost musí být provedena, je obligatorní a od spolupráce se odlišuje v intenzitě vzájemné činnosti. Spoluprací potom chápeme z obecného hlediska jako „*vztah mezi nejméně dvěma na sobě nezávislými subjekty, které uskutečňují zákonem předpokládanou činnost*“.²² Je to aktivita, která není obligatorní – spolupráci nelze vynucovat donucením nebo hrozbou sankce.

1.2.1 Součinnost

Součinnost neboli „*plnění konkrétní zákonné součinnostní povinnosti*“ je typicky prováděná se soudy a státním zastupitelstvím. Existuje několik typů součinnosti, jedním z nich je například předvádění osob, které je upraveno v § 52 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. O předvedení žádá policii soud, a to v případech, kdy se předvolaný nedostaví bez omluvy k výslechu nebo znalci. Předvolaný musí být o možnosti předvedení poučen. Náklady případného předvedení jsou hrazeny předvolaným. O předvedení může policii požádat i správní orgán podle § 60 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Jedná se o případy, kdy se účastník nebo svědek nedostaví na předvolání, a to bez patřičné omluvy nebo bez přijatelných důvodů. Institut předvolání upravuje také zákon č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). Podle ustanovení § 90 tohoto zákona je předvedení možné, pokud se obviněný, který byl řádně předvolán, nedostaví k výslechu bez dostatečné omluvy, může být předveden. V určitých případech (například pokud je to nutné k provedení úspěšného trestního řízení) je možné jej předvedení i bez předvolání. Stejně tak je předveden svědek, který se bez omluvy nedostaví na předvolání (§ 98 trestního řádu).

¹⁹ MATES, Pavel, Eva HORZINKOVÁ, Matěj HROMÁDKA a Jindřich RAJMAN. *Nové policejní právo*, s. 36.

²⁰ MATES, Pavel, Eva HORZINKOVÁ, Matěj HROMÁDKA a Jindřich RAJMAN. *Nové policejní právo*, s. 43.

²¹ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 65.

²² ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 65.

Dalším typem součinnosti je doručování písemností. V souvislosti se správním řízením je v zákonem stanovených případech možné, aby byla písemnost doručena prostřednictvím policejního orgánů příslušného podle místa doručení (§ 19 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád). V případě trestního řízení vystupuje policejní orgán jakožto *ultima ratio*, tedy v případech, kdy nelze doručit žádným jiným způsobem.

Mezi součinnost můžeme zařadit také § 135 správního řádu – pokus o zmaření nebo ztížení provedení úkonu správního orgánu, nebo ohrožení osob či majetku. V takovéto situaci může správní orgán požádat policii o součinnost při provádění svého úkonu.

Také, má-li svolavatel shromáždění důvodnou obavu, že bude narušen pokojný průběh shromáždění, je možné požádat policii o ochranu dle § 6 odst. 6 zákona č. 84/1990 Sb., zákon o právu shromažďovacím. Na základě rozhodnutí zástupce příslušného úřadu (obecního, krajského, Ministerstva vnitra) může být proveden zákrok k rozpuštění shromáždění. V zákonem stanovených případech je možné provést zákrok i bez rozhodnutí, avšak je nutné o tomto zákroku úřad informovat.²³

V neposlední řadě součinnost zmiňuje i § 75 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: „Orgán policie nebo jiný správní orgán provede bez zbytečného odkladu na žádost příslušného správního orgánu úkony potřebné k prověření oznámení o přestupku, k projednání přestupku a k výkonu rozhodnutí. Pokud orgán policie nebo jiný správní orgán není k provedení požadovaných úkonů příslušný, neprovede je a vyrozumí o tom příslušný správní orgán.“

1.2.2 Spolupráce

V ustanovení § 14 zákona o policii jsou vymezeny subjekty, se kterými policie při výkonu své činnosti spolupracuje. Jedná se o ozbrojené síly, bezpečnostní sbory, další orgány veřejné správy i právnické a fyzické osoby. Významná je především spolupráce s ozbrojenými silami a dále s Vojenskou policií, Vojenským zpravodajstvím, Finančním analytickým útvarům Ministerstva financí. Časté jsou i případy spolupráce se zdravotnickými záchrannými službami, které řadíme mezi záchranné sbory. Nesmí chybět ani spolupráce s obcemi, kraji a jejich orgány – zejména s obecní policií. Předmětem těchto spoluprací je například výměna nebo předávání relevantních informací, což je upraveno ustanovení § 78 zákona o policii. Dále může policie poskytnout svou techniku, a to na základě meziresortních dohod, které mohou být uzavřeny například s Bezpečnostní informační službou nebo Celní správou České

²³ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 72, 73.

republiky. Co se spoluprací s fyzickými a právníky osobami týče, Horská služba je právníkou osobou, s níž policie tradičně spolupracuje. Není vyloučena ani možnost spolupráce se soukromými bezpečnostními službami, podílejí-li se na ochraně významných objektů, provozů osob nebo událostí.²⁴

1.3 Komunikace se subjekty spolupráce

V rámci kooperace s ostatními subjekty plní policie také preventivní činnost, jejíž podstatou je upozornit orgány nebo jiné subjekty na nedostatky nebo závady, jež by mohly vést k narušení vnitřního pořádku, újmě na majetku a zdraví nebo k trestné činnosti.²⁵ Toto je zakotvuje ustanovení § 15 zákona o policii: „*V rámci spolupráce policie zejména upozorňuje orgány a osoby uvedené v § 14 na skutečnosti, které se dotýkají jejich činnosti a mohou vést k ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak.*“ Existují však určité výjimky např. pokud by bylo ohroženo plnění úkolů policie podle § 78 odst. 2 nebo byl-li ohrožen vnitřní pořádek a bezpečnost, ale z určitých důvodů nemůže být orgánům tato skutečnost sdělena. Jedná se například o případy, kdy bylo zahájeno trestní řízení vůči těmto orgánům nebo konkrétním osobám v souvislosti s jejich činností a sdělením by bylo řízení ohroženo.²⁶

2 Spolupráce s vnitrostátními orgány a osobami

2.1 Obce a městské části hlavního města Prahy

2.1.1 Vymezení pojmu obec

Obce jsou esenciálně zakotveny v článku 99 Ústavy České republiky, který zní: „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“²⁷ Podstatným právním předpisem, který postavení obcí konkretizuje, je zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení). Ustanovení § 1 a § 2 definují obec jako: „Základní územní samosprávné společenství občanů, které je vymezeno hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů

²⁴ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 71.

²⁵ MATES, Pavel, Eva HORZINKOVÁ, Matěj HROMÁDKA a Jindřich RAJMAN. *Nové policejní právo*, s. 44.

²⁶ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 72.

²⁷ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů*. 1993.

vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“²⁸

Jinými slovy: „Pojem obec vyjadřuje v podmínkách našeho právního řádu jednak základní samosprávné (někdy označované jako autonomní) společenství občanů, v té či oné míře historicky přirozeně spjaté s částí území, jednak i základní jednotku územního členění státu. Obec je veřejnoprávní korporace, která je charakterizována třemi prvky (základními znaky), jejichž spojení tvoří podstatu obce. Jedná se o územní základ obce, osobní základ obce a právo na samosprávu.“²⁹ Pokud jsou splněny zákonem stanovené podmínky, je možné obec označit za město, městys nebo statutární město.³⁰

Působnost obce je charakterizována jako „souhrn práv a povinností, které jsou územnímu samosprávnému celku stanoveny k plnění jeho úkolů.“³¹ Rozlišujeme dva druhy působnosti. Jednou z nich je *samostatná působnost*, v jejímž rámci si obec, jakožto subjekt veřejné správy, spravuje své záležitosti vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost.³² Zákon o obcích stanoví, že do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce a jsou obci svěřeny zákonem. Jedná se například o hospodaření obce (§ 102 odst. 2 písm. a) zákona o obcích) nebo vyhlášení místního referenda (§84 odst. 2 písm. i) zákona o obcích) atd. Záležitosti v zájmu obce a občanů obce spravuje obec v samostatné působnosti, pokud nejsou svěřeny krajům, pokud se nejedná o přenesenou působnost nebo o působnost svěřenou správním úřadem na základě zvláštního zákona. Nestanoví-li zákon o jakou působnost se jedná, platí, že jde samostatnou působnost.

Obecní orgány však mohou vykonávat i tzv. *přenesenou působnost*, jejíž podstatou je v zákonem stanovených případech státem delegovaný výkon státní správy. Orgány obce jsou tzv. nepřímými vykonavateli státní správy.³³ Na základě rozsahu delegace je možné rozlišit tři stupně výkonu státní správy:

1. *v základním rozsahu* (vykonávají všechny obce na svém území),
2. *v rozsahu vykonávaném pověřenými obecními úřady* (na svém území a na území obcí patřící do správního obvodu),
3. *v rozsahu vykonávaném obecními úřady obcí s rozšířenou působností* (území své obce a území obcí ve správním obvodu).³⁴

²⁸ § 1 a § 2 zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení).

²⁹ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*, s. 65.

³⁰ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 198.

³¹ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*, s. 163.

³² KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*, s. 164, 165.

³³ *Veřejná správa v České republice*, s. 27.

³⁴ SCISKALOVÁ, Marie. *Veřejná správa*, s. 21.

Existuje možnost uzavření veřejnoprávní smlouvy mezi obcemi navzájem, na jejímž základě mohou orgány jedné obce vykonávat přenesenou působnost (nebo její část) namísto obce druhé. Je však nutné, aby vykonávali přenesenou působnost ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností.³⁵ Rozhodnutím kraje může být obec prohlášena za neschopnou řádného výkonu státní správy v základním rozsahu a výkon může být přenesen na obec s pověřeným obecním úřadem, do jehož správního obvodu obec spadá. Veškeré úkoly v rámci přenesené působnosti mají pro obec povahu povinnosti, proto je jim příspěvek na výkon státní správy ze státního rozpočtu.³⁶

V samostatné působnosti je obec spravována *zastupitelstvem*, které z řad svých členů volí *starostu*. Ten je zastupitelstvu ze své funkce odpovědný. Starosta reprezentuje obec navenek a v případě své nepřítomnosti je zastoupen *místostarostou Radu*, jakožto výkonný orgán obce, tvoří starosta a další členové voleni ze zastupitelů. Starosta stojí v čele obecního úřadu, jehož součástí je místostarosta, *tajemník* (pokud je zřízen) a další zaměstnanci. Zastupitelstvo nebo rada obce může obecní úřad pověřit plněním úkolů v samostatné působnosti, mimoto obecní úřad vykonává přenesenou působnost. V rámci zastupitelstva mohou být zřízeny *výbory* – obligatorně však musí mít každá obec finanční a kontrolní výbor. Rada má právo zřídit *komise*, jakožto své poradní a iniciativní orgány.³⁷ V rámci přenesené působnosti mohou být starostou zřízeny i *zvláštní orgány obce* (např. přestupková komise, povodňová komise aj.), a to v případech stanovených zvláštními zákony. V neposlední řadě se mezi orgány obce řadí i *obecní policie*, pokud je v obci zřízena (podrobněji viz níže).³⁸

2.1.2 Spolupráce s obcemi

Zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku náleží do samostatné působnosti obce. Můžeme jej definovat jako „dosažení určitého vyváženého stavu společenských vztahů respektujících vžitá či v místě uznávaná pravidla způsobu života a společenského chování (slušnosti), vycházející z poměrů daného místa a z tam obecně přijímaných zásad a pravidel morálky.“³⁹ Jak již bylo dříve zmíněno: „Starosta může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku.“ (§ 103 odst. 4 písm. d) zákona o obcích). Právní předpisy však již nestanovují povinnost policie této žádosti vyhovět. Není ani stanovena žádná sankce v případě nevyhovění žádosti. Předchozí zákon č. 283/1991

³⁵ Totéž přenesení výkonu může proběhnou mezi obcemi s přenesenou působností, které jsou ve správním obvodu jednoho krajského úřadu.

³⁶ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*, s. 191.

³⁷ *Veřejná správa v České republice*, s. 27.

³⁸ SCISKALOVÁ, Marie. *Veřejná správa*, s. 28.

³⁹ FOUKALOVÁ, Kristýna. *Bezpečnost a právo na místní úrovni*, s. 23.

Sb., zákon České národní rady o Policii české republiky sice zakotvoval úkoly policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, které byly ukládány příslušným orgánem obce, avšak aktuální právní úprava toto nezakotvuje.⁴⁰ Obec má však možnost zřídit si svou obecní policii a následně uzavřít s Policií ČR koordinační dohodu o spolupráci.⁴¹ Je však nutné podotknout že, obec může koordinační dohodu uzavřít bez ohledu na to, jestli zřídila nebo nezřídila obecní policii.⁴²

Obecní policie je upravena zákonem č. 553/1991 Sb., zákon České národní rady o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Zde je zakotvena jako orgán obce, který může zřídit nebo zrušit zastupitelstvo obce, a to obecně závaznou vyhláškou – tato skutečnost musí být do 15 dnů oznámena Ministerstvu vnitra. Předmětem činnosti policie je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce. V případě, že je obecní policie zřízena městem nebo městysem, nese označení „městská policie“. V čele obecní policie stojí zpravidla starosta, zastupitelstvo má však možnost pověřit jiného svého člena.

Obce v tomtéž kraji mohou mezi sebou uzavřít veřejnoprávní smlouvu, že obecní policie jedné obce, bude vykonávat úkoly i na území obce druhé, která svou obecní policii nezřídila – je však třeba souhlasu krajského úřadu (§ 3a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů). Následující § 3b zákona o policii upravuje oprávnění starosty uzavřít se starostou jiné obce veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí strážníků, a to v případech, kdy na území obce došlo k vyhlášení krizového stavu nebo dojde k pořádní společenské akci s účastí většího počtu osob. V případě krizového stavu musí starosta o uzavření této smlouvy informovat hejtmána kraje, na jehož území se obec nachází. V případě pořádání společenské akce informuje starosta krajský úřad kraje, na jehož území se obec nachází. V obou případech se jedná o koordinační veřejnoprávní smlouvy, které jsou upraveny v § 160 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Veřejnoprávní smlouvy mezi sebou uzavírají subjekty veřejné správy.⁴³

Při realizaci svých úkolů spolupracuje obecní policie s Policií ČR.⁴⁴ Tato spolupráce však musí dodržovat zákonem vymezený rámec. Obecní policie se tedy nemůže ujmout záležitostí

⁴⁰ Konkrétně se jedná o § 2 odst. 3 zákona č. 283/1991 Sb., zákon České národní rady o Policii české republiky, který zní: „Policie plní rovněž úkoly při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, které jí ukládají příslušné orgány obcí za podmínek stanovených zvláštními předpisy.“. Na toto ustanovení navazuje zákon č. 367/1990 Sb., zákon České národní rady o obcích (obecní zřízení), jehož § 46 opravňuje Obecní radu ukládat úkoly útvaru Policie ČR, a to v případě, že není schopna zabezpečit místní záležitosti veřejného pořádku vlastními silami a prostředky.

⁴¹ FOUKALOVÁ, Kristýna. *Bezpečnost a právo na místní úrovni*, s. 23.

⁴² MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Právní úprava oblasti obecní policie po 1. lednu 2009.

⁴³ JEMELKA, Luboš. *Správní řád: komentář*, str. 545.

⁴⁴ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 158.

státní policie a naopak. Taktéž nemůže Policie ČR pověřit obecní policii k plnění úkolů, které má výhradně ve své působnosti.⁴⁵

Dříve byla tato spolupráce zakotvena nařízením vlády č. 397/1992 Sb., kterým se stanovila podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii. Tento podzákoný právní předpis upravoval možné formy kooperací policie a obce při zabezpečení veřejného pořádku pouze formálně a rámcově.⁴⁶ Nahradil jej aktuální zákon o policii.⁴⁷ V tomto právním předpise jsou obce jako subjekt spolupráce zahrnuty v ustanovení § 14, konkrétněji tuto formu spolupráce upravuje § 16 zákona o policii. Toto ustanovení upravuje *koordinální dohody*, které „jsou nástrojem institucionalizace horizontální kooperace a spolupráce mezi obcí a příslušným útvarem policie. Jde o organizační ujednání, nikoliv právně závazný akt, ze kterého by jejím stranám vznikaly práva a povinnosti, jejichž neplnění by se dalo formálním způsobem sankcionovat.“⁴⁸ Koordinální dohoda se neřadí mezi veřejnoprávní smlouvy (podle § 159 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád je veřejnoprávní smlouva dvoustranný nebo vícestranný úkon, který zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva). Cílem uzavření koordinální dohody je pouhé „stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku na území obce. Faktickým důsledkem je stanovení podílu stran dohody na tomto zabezpečování.“⁴⁹ Správní řád však musí být použit subsidiárně při uzavření této dohody, přičemž uzavírání není vynutitelné. Musí být dodržena písemná forma.

Náležitosti koordinální dohody, jež zakotvuje § 16 odst. 3 zákona o policii, jsou vymezeny demonstrativně.⁵⁰ Mezi tyto náležitosti patří vymezení postupů a nástrojů spolupráce – policie předem navrhne opatření související s udržením veřejného pořádku a bezpečnosti v obci. Zároveň je na místě vzájemná pravidelná výměna informací mezi obcí a policií. Nesmí být opomenuto ani rozdělení úkolů obou stran – preventivních i těch, které jsou důležité v případě, že k narušení veřejného pořádku již došlo. Podstatné je též hodnocení

⁴⁵ FOUKALOVÁ, Kristýna. *Bezpečnost a právo na místní úrovni*, s. 27.

⁴⁶ Ustanovení § 2 zmíněného nařízení například zakotvovalo možnost policejních útvarů vyjádřit se k návrhům obecně závazných vyhlášek či jiných opatření obcí týkající se zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Na základě zjištěných skutečností mohla policie obcím doporučit, aby opatření k zabezpečení místního pořádku přijaly. Policejní útvary se podílely také na výchovné a preventivní činnosti, a to prostřednictvím vzdělávacích přednášek pro občany. Následující § 3 upravoval povinnost policie předkládat obecním radám písemné zprávy o stavu veřejného pořádku na území obce, a to nejméně jedenkrát do roka. O okolnostech, které by mohly vážně ohrozit veřejný pořádek se musely útvary policie, orgány obce a obecní policie neprodleně navzájem informovat.

⁴⁷ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 68.

⁴⁸ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 76.

⁴⁹ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 68.

⁵⁰ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 68, 69.

plnění daných úkolů a případné odstranění nedostatků. Dohoda může být uzavřena na bodu určitou nebo neurčitou. Poslední náležitostí, kterou toho ustanovení zmiňuje je financování, přesněji možné poskytování finančních prostředků na plnění úkolů.⁵¹

V neposlední řadě, co se oblastí spolupráce, které mohou být v koordinační dohodě vymezeny, týče, nemusí se nutně jednat jen o místní záležitosti veřejného pořádku. Názorným příkladem nám může být *koordinační dohoda Policie ČR a Statutárního města Olomouc*, uzavřená v roce 2013 na dobu neurčitou, která vymezuje tyto oblasti spolupráce:

- a) *ochrana bezpečnosti osob a majetku,*
- b) *ochrana veřejného pořádku,*
- c) *dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu,*
- d) *pátrání po osobách a věcech,*
- e) *eliminaci protiprávního jednání a zjišťování pachatelů trestných činů a přestupků,*
- f) *prevenci kriminality s důrazem na spolupráci s veřejností,*
- g) *prohlubování komunikace mezi stranami dohody a veřejností,*
- h) *zkvalitňování práce stran dohody ve smyslu služby veřejnosti.*⁵²

2.1.3 Zvláštní postavení Hlavního města Prahy

Hlavní město Praha zaujímá zvláštní postavení upravené zákonem č. 131/2000 Sb., zákon o hlavním městě Praze (dále jen „zákon o hlavním městě“).⁵³ Zvláštnost tohoto postavení spočívá v zaujímání statusu jak kraje, tak i obce. Územně se člení na městské části, které jsou nadány právní osobností a mohou tak v právních vztazích vystupovat samostatně.⁵⁴

Spolupráce hlavního města Prahy a policie jsou řešeny obdobně jako u obcí. V ustanovení § 72 odst. 5 zákona o hlavním městě je zakotveno: „Primátor hlavního města Prahy je oprávněn požádat Policii České republiky o spolupráci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Policie České republiky je povinna požadovanou spolupráci poskytnout, pokud jí v tom nebrání jiné zákony.“ Obdobně zní § 98 zákona o hlavním městě, který však upravuje oprávnění starosty městské části. Na rozdíl od obce, je v tomto případě policie povinna žádosti vyhovět (v zákoně o obcích není tato povinnost policie zakotvena).⁵⁵

Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o policii vymezuje jako subjekt spolupráce kromě obcí i městskou část hlavního města Prahy, která, jak již bylo zmíněno, vystupuje v právních

⁵¹ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 78.

⁵² Koordinační dohoda Policie ČR a Statutárního města Olomouc. Dostupné z:

<https://www.policie.cz/clanek/koordinačni-dohoda-policie-cr-a-statutarniho-mesta-olomouc.aspx>.

⁵³ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 107.

⁵⁴ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 198.

⁵⁵ FOUKALOVÁ, Kristýna. *Bezpečnost a právo na místní úrovni*, s. 24.

vztazích svým jménem a nese vlastní odpovědnost. Následující odst. 2 upravuje další odlišnost od spolupráce s obcemi. Policejní prezident určuje útvar, který s obcí koordinační dohodu uzavře (nejčastěji se jedná o základní útvar místně příslušný), avšak v případě hlavního města Prahy není toto určení útvaru nutné. Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy (jakožto místně příslušné) má možnost uzavřít koordinační dohodu s Prahou (jakožto veřejnoprávní korporací). Účel dohody je však zachován stejný jako u obcí.⁵⁶

2.2 Spolupráce s právníckými a fyzickými osobami

Tato spolupráce je zakotvena v ustanovení § 17 zákona o policii, jež vymezuje typické sféry spolupráce policie s ostatními právníckými a fyzickými osobami:

Policie spolupracuje s právníckými a fyzickými osobami

- a) *vykonávajícími činností v oblasti*
 1. *prevence kriminality a sociálně patologických jevů,*
 2. *vzdělávacích aktivit na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti,*
 3. *poskytování podpory, péče a pomoci obětem trestných činů,*
 4. *zmírňování následků trestných činů, nebo*
 5. *prevence a řešení následků krizových situací a mimořádných událostí na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti,*
- b) *pracujícími s pachateli trestných činů a osobami se sociálně patologickým nebo obdobným rizikovým způsobem chování, nebo*
- c) *vykonávajícími jinou činností ve prospěch zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti.*

Právnícká osoba je zákonem uměle vytvořený, organizovaný útvar. Je subjektem práva, tzn. vyznačuje se právní osobností (způsobilost mít subjektivní práva a právní povinnosti). V právních vztazích vystupuje svým jménem a na vlastní odpovědnost.⁵⁷ *Fyzická osoba* je přirozená osoba, každý člověk. Právní osobnost vzniká narozením a zaniká smrtí. Způsobilost k subjektivním právům a povinnostem může být podmíněna splněním některých zákonných podmínek (např. věk, státní občanství atd.).⁵⁸

Prevence kriminality zahrnuje řadu nerepresivních opatření, tedy veškeré činnosti státu, veřejnoprávních a soukromoprávních subjektů zaměřené na prevenci páchaní

⁵⁶ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 69.

⁵⁷ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*, s. 113.

⁵⁸ HENDRYCH, Dušan. *Právníkový slovník*, s. 251.

kriminality a snižování obav z kriminální chování. Jedná se o opatření sociální prevence a situační prevence, včetně informování veřejnosti o možnosti ochrany před trestnými činy a poskytování pomoci obětem kriminality.⁵⁹ Kromě institucí činných v trestním řízení se na prevenci kriminality podílí také občané, zájmová sdružení občanů, církve a podnikatelské subjekty. Ministerstva v rámci své působnosti vytváří programy prevence kriminality. Na místní úrovni jsou zapojeny obecní orgány, nevládní organizace a další subjekty působící v obci. Obětem trestných činů mohou poskytnou odbornou a bezplatnou pomoc občanská sdružení (např. Bílý kruh bezpečí) nebo nevládní neziskové organizace (např. Český helsinský výbor). Prevenci a řešení následků krizových situací pak upravuje zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). Kromě občanských sdružení a státních orgánů pracuje s pachateli hlavně Probační a mediační služba.⁶⁰

2.2.1 Dohoda mezi Policií ČR a Bílým kruhem bezpečí

Konkrétním příkladem spolupráce s fyzickými a právníckými osobami je uzavřená dohoda mezi Policií ČR a Bílým kruhem. Bílý kruh bezpečí je „nepolitický humanitární spolek s působností v České republice, jehož účelem je pomoc obětem trestné činnosti a prevence trestné činnosti.“⁶¹

K podepsání této dohody došlo dne 13. srpna 2010. Předmětem je zprostředkování pomoci obětem trestných činů.⁶² Tato dohoda stanoví společný postup, jehož cílem je co nejrychleji poskytnout odbornou a bezplatnou pomoc obětem (nebo pozůstalým) úmyslných násilných trestných činů (převážně trestné činy s následkem smrti, těžké újmy na zdraví a znásilnění). Dohoda v praxi funguje tak, že po spáchaném trestném činu informuje pracovník operačního střediska policie policejního krizového interventa (psycholog nebo pracovník speciálně vyškolený k poskytování krizové intervence), ten obětem (pozůstalým) poskytne psychologickou pomoc. Krizový intervent následně nabídne možnost pomoci Bílému kruhu bezpečí. V případě, že oběť nabídku přijme, po písemném souhlasu (v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů) budou určité údaje o oběti předány Bílému kruhu bezpečí, jehož zaměstnanci pak oběť kontaktují a nabídnou pomoc.⁶³ Policie uzavřením této

⁵⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Prevence kriminality.

⁶⁰ MATES, Pavel, Eva HORZINKOVÁ, Matěj HROMÁDKA a Jindřich RAJMAN. *Nové policejní právo*, s. 46.

⁶¹ STANOVY Bílého kruhu bezpečí, z. s. [online]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/zakladni-udaje-o-organizaci/stanovy-bkb/>.

⁶² Dohoda mezi Policií ČR a Bílým kruhem bezpečí slaví desetileté výročí [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/dohoda-mezi-policii-cr-a-bilym-kruhem-bezpeci-slavi-desetilete-vyroci.aspx>.

⁶³ Dohoda mezi Policií ČR a Bílým kruhem bezpečí o poskytování pomoci obětem trestné činnosti [online]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/aktuality/n22-dohoda-mezi-policii-cr-a-bilym-kruhem-bezpeci-o-poskytovani-pomoci-obetem-trestne-cinnosti/>.

dohody dává najevo, že je pro všechny oběti „důležitým partnerem, na který se kdykoliv mohou obrátit s žádostí o pomoc“.⁶⁴

2.2.2 Community policing

V oblasti prevence kriminality je stále častější spolupráce mezi policií, příslušnými orgány a veřejností.⁶⁵ Tato spolupráce je jedním z klíčových principů koncepce *community policing*.⁶⁶ Jedná se o strategii a filozofii policejní činnosti, která se zakládá na přesvědčení, že spolupráce a podpora veřejnosti napomáhá k udržování kontroly nad kriminalitou. Veřejnost totiž může pomoci s identifikací toho, co je podezřelé a upozornit tak policii na problémy.⁶⁷ Jiné zdroje definují *community policing* jako „komunitní přístup k policejní práci, policejní práci orientovanou na službu veřejnosti, anebo společenskou policejní činnost“.⁶⁸ Předmětem zájmu jsou pak následky, vzniklé škody a možné hrozby, které kriminalita způsobí. Jinak řečeno se jedná o „souhrn takových policejních přístupů, které dokáží identifikovat a pojmenovat řadu problémů v oblasti veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti“.⁶⁹ Následně policie navrhne opatření, jež by mohla jevům předcházet, a to taková, na kterých se může podílet i široká veřejnost. Na základě této spolupráce vzniknou činnosti, které jsou změřené na prevenci – konkrétněji na odstraňování příčin kriminality.

Pro tento pojem je však obtížné nalézt jednotnou definici, jelikož se jedná spíše o filozofii než o konkrétní taktiku, postup.⁷⁰ Je však možné shrnout a vymezit nejdůležitější principy *community policing*:

- Není to jen policie, ale také veřejnost, kdo má na starosti bezpečnost a veřejný pořádek. V důsledku této policejní metody jsou instituce a občané rovněž odpovědní za kvalitu života v místě bydliště. „Hodnoty aktivní občanské společnosti tak postupně nahrazují přetrvávající lhostejnost občanů k věcem veřejným.“⁷¹
- V dané lokalitě jsou pěší hlídky prováděny stejným policistou odpovědným za bezpečnost a občan „svého“ policistu osobně zná.

⁶⁴ Dohoda mezi Policií ČR a Bílým kruhem bezpečí slaví desetileté výročí [online]. Dostupné z:

<https://www.policie.cz/clanek/dohoda-mezi-policii-cr-a-bilym-kruhem-bezpeci-slavi-desetilete-vyroci.aspx>.

⁶⁵ MATES, Pavel, Eva HORZINKOVÁ, Matěj HROMÁDKA a Jindřich RAJMAN. *Nové policejní právo*, s. 46.

⁶⁶ FOUKALOVÁ, Kristýna. *Bezpečnost a právo na místní úrovni*, s. 7.

⁶⁷ FOUKALOVÁ, Kristýna. *Bezpečnost a právo na místní úrovni*, s. 9.

⁶⁸ VESELÁ, Michaela. *Community Policing* [online].

⁶⁹ VESELÁ, Michaela. *Community Policing* [online].

⁷⁰ VESELÁ, Michaela. *Community Policing* [online].

⁷¹ POLICIE ČR. *Co je to Community policing* [online].

- Policie vede ke společnému řešení kriminality a zároveň se snaží eliminovat její příčinu. „Prevence předchází represí.“⁷²
- Veřejnost je policií pravidelně informována o bezpečnostní situaci. Při plánování policejní činnosti jsou také zohledňovány potřeby a očekávání občanů, které jsou zjišťovány prostřednictvím pravidelných průzkumů spokojenosti.⁷³

3 Mezinárodní spolupráce

Policie ČR je sice bezpečnostním sborem zřízeným k plnění úkolů v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti, avšak kriminalita má i mezinárodní charakter. Z tohoto důvodu zakotvuje zákon o policii také mezinárodní úroveň spolupráce, přesněji spolupráci s institucemi, které se zaměřují na plnění podobných úkolů.⁷⁴ Konkrétní instituce vymezuje § 89 zákona o policii – jedná se o Interpol, Evropský policejní úřad, orgány a instituce Evropské unie, orgány a instituce členských států Evropské unie (včetně SIRENE – schengenská spolupráce), jiné mezinárodní organizace a též všechny zahraniční bezpečnostní sbory a další zahraniční subjekty.

Mezinárodní spolupráci je možné rozlišovat na *formalizovanou* a *neformalizovanou*. V rámci formalizované spolupráce se postupuje podle dvoustranného nebo vícestranného právního dokumentu (např. mezinárodní smlouva). Formalizovanou spolupráci dále dělíme na *bilaterální* (spolupráce na základě mezinárodní smlouvy, jež byla uzavřena mezi dvěma stranami) nebo *multilaterální* (vícestranná mezinárodní smlouva). Není vyloučena ani možnost postupovat pouze podle vnitrostátních zákonem daných pravomocí, v tomto případě hovoříme o neformalizované mezinárodní spolupráci.

Mimoto lze spolupráci dělit na *přímou* a *zprostředkovanou*. Spolupráce přímá je prováděna bezprostředně mezi konkrétními složkami bezpečnostních sborů či institucí vícero států. Nepřímou spolupráci pak zprostředkovávají pro dané jednotky k tomu specificky určené orgány.⁷⁵

3.1 Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci

Důležitým vnitrostátním útvarům, který mezinárodní spolupráci koordinuje je Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci (ŘMPS), které je součástí Policejního

⁷² POLICIE ČR. *Co je to Community policing* [online].

⁷³ POLICIE ČR. *Co je to Community policing* [online].

⁷⁴ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*, s. 262-263.

⁷⁵ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 355-356.

prezidia České republiky.⁷⁶ Tento poměrně nový útvar vznikl 1. 4. 2020 jakožto nástupce předešlého *odboru mezinárodní policejní spolupráce*, který zanikl 31. 3. 2020. Důvodem vzniku nového útvaru byla potřeba efektivnějšího plnění narůstajících úkolů a lepší koordinace zahraničních vztahů Policie ČR.⁷⁷

Ředitelství policie pro mezinárodní policejní spolupráci tedy zpracovává výměnu informací se zahraničními partnery, a to nejen prostřednictvím sítě národních ústředí Interpolu. Také pomocí Europolu dochází k výměně informací s národními jednotkami členských států Evropské unie. Schengenský informační systém je evropská pátrací databáze podporovaná spoluprací národních centrál SIRENE. V rámci této databáze dochází ke sdílení informací o hledaných osobách a věcech v schengenském prostoru. Další činností ŘMPS je prosazování potřeb České republiky v evropských strategiích při jednání výborů Rady EU a Evropské komise.

Hlavní priority lze shrnout v těchto bodech:

- *Zprostředkování spolupráce útvarů policie se zahraničními bezpečnostními sbory.*
- *Zastupování České republiky v bilaterálních, regionálních, evropských a celosvětových platformách v oblasti mezinárodní policejní spolupráce.*
- *Zajišťování agendy zahraničních služebních i diplomatických styků Policie ČR.*
- *Vysílání policistů k výkonu služby v zahraničí.*
- *Metodické vedení organizačních článků krajských ředitelství Policie ČR a útvarů policie s celostátní působností v oblasti mezinárodní policejní spolupráce.*⁷⁸

3.2 Interpol

Interpol neboli *International Criminal Police Organization* (v překladu Mezinárodní organizace pro policejní spolupráci) je mezivládní organizace sídlící v Lyonu, s celkovým počtem 194 členských zemí, která napomáhá policii sdílet a zpřístupňovat údaje o zločinech a zločincích.⁷⁹

Počátky Interpolu sahají až do roku 1914, kdy v Monaku proběhl 1. mezinárodní kongres kriminální policie. Sešlo se zde 24 zemí, aby projednaly zřízení mezinárodního

⁷⁶ Ustanovení § 90 odst. 1 zákona o policii zakotvuje status policie jakožto orgánu pro mezinárodní policejní spolupráci.

⁷⁷ *Přeshraniční policejní spolupráce* [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/preshranicni-policejni-spoluprace.aspx>.

⁷⁸ *Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci* [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-pro-mezinarodni-policejni-spolupraci.aspx>.

⁷⁹ *What is INTERPOL?* [online]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>.

úřady, které by shromažďoval záznamy o pachatelích a usnadnil extradice.⁸⁰ Po první světové válce roku 1923 se uskutečnil 2. kongres ve Vídni, na němž došlo k založení Komise mezinárodní kriminální policie (mezi zakládající členy patřila i Československá republika). V průběhu druhé světové války však byla činnost přerušena a znovuobnovena byla v roce 1946, v témže roce byl přijat název Interpol.

V roce 1952 se dostala Československá republika do sporu s USA, jelikož požadovala provádění vyšetřování na území Spojených států, což bylo podle zástupců USA v rozporu s článkem 3 Statutem Interpolu (ten zakazuje provádění vyšetřování nebo jiných zásahů vojenského, politického, náboženského a rasového charakteru). Československé členství bylo obnoveno roku 1990 a v roce 1993 se stala členem samostatná Česká republika.⁸¹

Zmíněný Statut je základním dokumentem organizace, který však není právním dokumentem, nicméně je respektován a dodržován. Zároveň článek 2 zakotvuje respektování legislativy členských států.⁸²

Ve Statutu je také zakotvena organizační struktura Interpolu, kterou tvoří: Valné shromáždění, Generální sekretariát, národní ústředny, Výkonný výbor, poradci a Komise pro kontrolu souborů Interpolu.⁸³ *Valné shromáždění* je řídicím orgánem, který jednou ročně sdružuje všechny země, aby přijímaly rozhodnutí. *Generální sekretariát*, v čele s generálním tajemníkem, koordinuje každodenní činnost v boji proti řadě trestných činů. V každé zemi je zřízena *národní ústředna Interpolu*, která slouží jako kontaktní místo pro generální sekretariát a jiné národní ústředny.⁸⁴ *Výkonný výbor* tvoří prezident, viceprezident a devět dalších členů, kteří jsou voleni ze zástupců členských zemí. Jeho úkolem je dozorová činnost, příprava programu jednání Valného shromáždění a realizace jejího rozhodnutí. *Poradci* jsou odborníci tvořící poradní orgán. *Komise pro kontrolu souborů interpolu* je nezávislým orgánem dohlížejícím na zpracování osobních údajů, dále poskytuje poradenství týkající se zpracování osobních údajů a vyřizuje žádosti informace ze souborů Interpolu.⁸⁵

Nástrojem vzájemné spolupráce a komunikace, jež propojuje všechny členské státy, je komunikační systém s názvem *I-24/7*. Země používají tuto zabezpečenou síť ke vzájemnému kontaktování a ke kontaktování generálního sekretariátu. Umožňuje jim také přístup k

⁸⁰ „Extradice neboli vydání je opatření státu, jímž stát vydá pachatele trestnému činu, který je na jeho území, cizímu státu k trestnímu stíhání, výkonu trestu nebo výkonu ochranného opatření spojeného s odnětím svobody.“ (HENDRYCH, Dušan. Právní slovník.)

⁸¹ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy)*, s. 222.

⁸² PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy)*, s. 223.

⁸³ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy)*, s. 223.

⁸⁴ *What is INTERPOL?* [online]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>.

⁸⁵ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy)*, s. 223-224.

databázím a službám. Celkově existuje 18 databází s informacemi o zločinech a zločincích (od jmen a otisků prstů po odcizené pasy), které jsou v reálném čase dostupné pro jednotlivé země.

Interpol usiluje o boj proti trestné činnosti ve třech globálních oblastech: terorismus, počítačová kriminalita a organizovaný zločin. Jelikož jsou dnešní zločiny stále více mezinárodní je spolupráce mezi zeměmi důležitá. Díky tomu, že je Interpol globální organizací, může spolupráci ulehčit: umožňuje policii spolupracovat přímo s jejími protějšky, a to i mezi státy, které nemají diplomatické vztahy.⁸⁶

3.2.1 Interpol Praha

Česká národní ústředna Interpolu sídlí v Praze a je součástí organizační struktury policie, přesněji součástí Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci.⁸⁷

Interpol Praha je zřízený na základě článku 32 Statutu, který zní: „*Za účelem zajištění výše uvedené spolupráce jmenuje každá země orgán, který bude sloužit jako národní ústředna. Ta zajišťuje spojení s: a) různými odděleními v zemi; b) orgány v jiných zemích sloužící jako národní ústředny; c) generálním sekretariátem organizace.*“⁸⁸

Jedná se tedy o koordinační útvar s celostátní působností a jediný komunikační kanál pro výměnu informací mezi Policií ČR, národními ústřednami v jiných členských zemích a centrálou Interpolu v Lyonu.

Mezi hlavní činnosti Interpolu Praha řadíme:

- zajišťování součinnosti policejních útvarů se zahraničními bezpečnostními sbory a dalšími mezinárodními organizacemi v boji proti kriminalitě,
- zpracovávání, třídění a předávání informací o trestné činnosti,
- získávání informací z databází Interpolu a jiných pátracích databází,
- napomáhání při přípravě trestních úkonů a předávání požadovaných informací mezi stranami,
- výkon extradice.⁸⁹

⁸⁶ *What is INTERPOL?* [online]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>.

⁸⁷ *CZECH REPUBLIC* [online]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/Who-we-are/Member-countries/Europe/CZECH-REPUBLIC>.

⁸⁸ Constitution of the ICPO-INTERPOL [I/CONS/GA/1956 (2017)]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/Who-we-are/Legal-framework/Legal-documents>.

⁸⁹ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy)*, s. 229.

3.3 Europol

Evropský policejní úřad (*European Police Office*) je instituce Evropské unie (dále jen „EU“) sídlící v Haagu s aktuálním počtem 27 členských států, jejíž hlavní činností je boj proti terorismu, počítačové trestné činnosti a jiným závažným a organizovaným formám trestné činnosti. Kromě členských států spolupracuje i s jinými mezinárodními organizacemi a partnerskými státy mimo EU.

Za počátek spolupráce mezi evropskými policejními silami lze považovat rok 1970, kdy byla ministry vnitra a spravedlnosti Evropských společenství založena skupina *Trevi*. Roku 1991 došlo ke zřízení Středoevropského vyšetřovacího úřadu – *Central European Investigation Office* (Europol) pro boj proti mezinárodnímu ochodu s drogami a organizovanému zločinu. V roce 1993 byla zřízena protidrogová jednotka Europolu – *Europol Drugs Unit* (EDU), která se během roku 1994 přesídlila do Haagu. Nejdůležitějším rokem je však rok 1995, ve kterém byla podepsána Úmluva o založení Europolu podle článku K3 Maastrichtské smlouvy.⁹⁰

Europol je na úrovni EU odpovědný *Radě ministrů spravedlnosti a vnitřních věcí*, která odpovídá za hlavní kontrolu a vedení Europolu. Společně s Evropským parlamentem jmenuje výkonného ředitele a náměstky ředitele, schvaluje rozpočet Europolu (který je součástí souhrnného rozpočtu EU). Může také, společně s Evropským parlamentem, přijmout předpisy týkající se práce Europolu. Rada každoročně předává Evropskému parlamentu zvláštní zprávu o činnosti Europolu.⁹¹ Řídící strukturu samotného Europolu tvoří správní rada a výkonný ředitel, popř. další orgány zřízené správní radou. *Správní rada* je složena z jednoho zástupce každého členského státu a jednoho zástupce Evropské Komise,⁹² přičemž každý zástupce má hlasovací právo. Mezi její úkoly patří např. dohlížení na činnost výkonného ředitele, přijímání souhrnné výroční zprávy o činnosti Europolu, navrhování Radě kandidáty na pozici výkonného ředitele atp. *Výkonný ředitel* řídí Europol a za svou činnost odpovídá správní radě. Při výkonu svých povinností je však nezávislý a nepožaduje ani nepřijímá pokyny od žádné vlády ani jiného subjektu. Plní funkci zákonného zástupce Europolu. Odpovídá také za plnění úkolů, které byly Europolu uloženy.

⁹⁰ Europol History. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/history/europol-history.html>.

⁹¹ *ABOUT EUROPOL* [online]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/about-europol>.

⁹² Komise je nadstátním, nezávislým, stálým orgánem EU, jež chrání společné zájmy celé Unie. (PIKNA, Bohumil. Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy, s. 42).

Cílem Europolu je podpořit a posílit činnost členských států a jejich spolupráci při předcházení závažné trestné činnosti a v boji proti ní.⁹³ Europol podporuje orgány činné v trestním řízení v celé EU, pokud jde o činnosti boje proti trestné činnosti ve všech oblastech, na které se vztahuje mandát. Jedná se o tyto trestné činy: ilegální drogy, obchodování s lidmi, nelegální přistěhovalectví, počítačová kriminalita, zločin duševního vlastnictví, pašování cigaret, padělání eura, daňové podvody, praní špinavých peněz a sledování majetku, mobilní skupiny organizovaného zločinu, nezákonné motocyklové gangy, terorismus.⁹⁴

Europol napomáhá vyšetřování trestných činů shromažďováním a analýzou informací, usnadňováním jejich výměny a vytvářením analytických databází.⁹⁵ Informační systém Europolu (*The Europol Information system – EIS*) je ústřední databází informací o trestné činnosti, jež obsahuje informace o závažných mezinárodních trestných činech, podezřelých a odsouzených osobách, trestných činech a prostředcích použitých k jejich spáchání. Používají jej úředníci Europolu, úředníci členských států, zaměstnanci v národních jednotkách Europolu atp.⁹⁶

3.3.1 Národní jednotka Europolu

Aby byla zajištěna účinná spolupráce mezi Europolem a členskými státy, měla by být v každém členském státě zřízena národní jednotka. Vnitrostátní jednotka by měla být styčným článkem mezi příslušnými vnitrostátními orgány a Europolem. Aby se zajistila nepřetržitá a účinná výměna informací mezi Europolem a národními jednotkami a aby se usnadnila jejich spolupráce, měla by každá národní jednotka jmenovat alespoň jednoho styčného důstojníka.⁹⁷

Národní jednotka v České republice je (stejně jako národní ústředna Interpolu) součástí Policejního prezidia, konkrétně Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci.⁹⁸ Příslušnost policejního prezidia k plnění úkolů svěřených národní jednotce zakotvuje § 90 odst. 2 písm. a) zákona o policii.

⁹³ Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016 on the European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol) and replacing and repealing Council Decisions 2009/371/JHA, 2009/934/JHA, 2009/935/JHA, 2009/936/JHA and 2009/968/JHA. Dostupné z: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>.

⁹⁴ ABOUT EUROPOL [online]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/about-europol>.

⁹⁵ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*, s. 357.

⁹⁶ EUROPOL INFORMATION SYSTEM (EIS) [online]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/services-support/information-exchange/europol-information-system>.

⁹⁷ Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016 on the European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol) and replacing and repealing Council Decisions 2009/371/JHA, 2009/934/JHA, 2009/935/JHA, 2009/936/JHA and 2009/968/JHA. Dostupné z: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>.

⁹⁸ Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-pro-mezinarodni-policejni-spolupraci.aspx>.

Mezi úkoly národní jednotky patří:

- poskytování informací a poznatků, které jsou potřebné pro plnění úkolů Europolu (z vlastní iniciativy)
- odpovídání na poznatky, konzultace a žádosti Europolu o informace,
- požadování potřebných informací, poznatků, konzultací nebo analýz od Europolu,
- aktualizování informací a poznatků,
- vyhodnocování a následné poskytnutí informací příslušným orgánům,
- dohlížení na dodržování právních předpisů při jakékoliv výměně informací s Europolem.⁹⁹

3.4 Schengenský informační systém (SIS)

Schengenský informační systém (SIS) byl zřízen jako mezivládní iniciativa v rámci Schengenské úmluvy, nyní integrovaná do rámce EU. Používají jej pohraniční strážníci i policejní, celní, vízové a soudní orgány v celém schengenském prostoru. Obsahuje informace o osobách, které mohly být zapojeny do závažného trestného činu nebo nemusí mít právo vstoupit do EU nebo zůstat v EU. Obsahuje také informace o pohřešovaných osobách, zejména dětech, a také informace o určitém majetku, který mohl být odcizen, zneužit nebo ztracen, jako jsou bankovky, automobily, dodávky, střelné zbraně a doklady totožnosti. Informace jsou vkládány do SIS vnitrostátními orgány a předávány prostřednictvím ústředního systému všem schengenským státům.¹⁰⁰

Systém SIS vznikl v polovině 90. let, avšak se zrychlujícím se technickým vývojem se státy rozhodly nahradit tento původní systém novým, modernějším, který nabízí další funkce.¹⁰¹ Dne 9. dubna 2013 tak vstoupil do provozu Schengenský informační systém druhé generace (SIS II), který má vylepšené funkce, jako je možnost používat biometrické údaje, nové typy záznamů, možnost propojit různé záznamy (například záznam o osobě a vozidle) a zařízení pro přímé dotazy v systému. Zajišťuje také silnější ochranu dat.¹⁰²

⁹⁹ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy)*, s. 212.

¹⁰⁰ *Schengen Information System* [online]. Dostupné z:

https://www.mzv.cz/ulaanbaatar/en/visa_consular_information/schengen_information_system/index.html.

¹⁰¹ *Questions and Answers: Schengen Information System (SIS II)* [online]. Dostupné z:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_309.

¹⁰² *Schengen Information System* [online]. Dostupné z:

https://www.mzv.cz/ulaanbaatar/en/visa_consular_information/schengen_information_system/index.html.

3.4.1 SIRENE

V každé zemi EU provozující SIS byla zřízena národní centrála SIRENE (*Supplementary Information Request at the National Entry*), která odpovídá za veškerou výměnu doplňujících informací a koordinaci činností souvisejících se záznamy SIS. Účinná spolupráce národních centrál je klíčovým prvkem pro účinné fungování koncepce SIS. Komunikace mezi centrály se provádí výměnou standardizovaných formulářů prostřednictvím zabezpečené sítě, aby se zajistilo rychlé, důvěrné a efektivní sledování případů.

Mezi úkoly těchto národních centrál patří mimo jiné:

- poskytování doplňujících informací o výstrahách,¹⁰³
- potvrzování záznamů o osobách hledaných za účelem zatčení,
- kontaktování členského státu, který vydal výstrahu, pokud došlo ke shodě (nálezu) a byla přijata požadovaná opatření,
- kontaktování členského státu, který vydal záznam, v případě, že nelze přijmout požadovaná opatření,
- dohled nad kvalitou dat a kompatibilitou výstrah,
- koordinace přeshraničních činností souvisejících se záznamy SIS,
- vyřizování žádostí o přístup k osobním údajům.¹⁰⁴

¹⁰³Výstrahy neboli *alerts* slouží k upozornění na hledané osoby nebo věci. Do systému jsou vložena data potřebná k identifikaci, (jméno a příjmení, datum narození, pokud možno i fotografie a otisky prstů osoby), dále informace, z jakého důvodu se hledají a instrukce, jak postupovat v případě nalezení. Národní centrála členského státu tak může do centrálního systému vložit tuto výstrahu, která se zpřístupní všem členským státům. (*Alerts and data in SIS*. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/alerts-and-data-in-the-sis_en.)

¹⁰⁴ *SIRENE cooperation* [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/sirene-cooperation_en.

Závěr

Jedním ze záměrů této práce bylo obecně shrnout možné formy spolupráce Policie České republiky, resp. vymezit vnitrostátní subjekty, s jejichž pomocí policie bojuje proti trestné činnosti či jejím následkům. Úkolem policie, jakožto ozbrojeného bezpečnostního sboru, je nejen předcházení trestné činnosti, ale i ochrana bezpečnosti veřejného pořádku. Bylo zjištěno, že obce taktéž zabezpečují místní záležitosti veřejného pořádku v rámci své samostatné působnosti (popř. prostřednictvím obecní policie), proto je výhodné s Policií České republiky spolupracovat a uzavřít koordinační dohodu.

V průběhu zpracování této práce však byly zjištěny určité nedostatky týkající se institutu koordinačních dohod. Z analýzy Ministerstva vnitra z roku 2011¹⁰⁵ vyplývá, že obce považují koordinační dohody za nadbytečné, jelikož spolupráce s Policií ČR funguje na dobré úrovni i bez jakékoli formální úpravy. Pokud by tedy mělo dojít k uzavření smlouvy nad rámec základních možností koordinace vyplývajících z právních předpisů, měla by tato smlouva upravovat konkrétnější formy spolupráce. Přestože nemohu posoudit fungování koordinačních dohod z praktického hlediska, pouhé stanovení oblastí spolupráce v rámci koordinační dohody je z mého pohledu nedostatečné a příliš neurčité. Za problém také považuji nestanovení sankce za její případné nedodržování.

V roce 2015 byl vypracován návrh zákona, kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (mj. zákon o policii). Tento návrh se zabýval i problematikou koordinačních dohod. Zdůrazňoval potřebu posílit závaznost těchto dohod a posílit komunikaci mezi obcí a Policií České republiky. Řešením mělo být omezení doby platnosti těchto dohod na 4 roky (tedy stejně jako délka funkčního období zastupitelstva obce) a zavedení povinnosti zpracovávat zprávu o plnění ukončené koordinační dohody. Nicméně, překážkou byla komplikovanost institucionalizace této spolupráce a riziko, že spolupráce nebude touto úpravou nijak posílena.¹⁰⁶ Změny týkající se koordinačních dohod neprošly a problematika tak zůstává neupravena, což není nutně překážkou kooperace, spíš legislativní nedokonalostí.

Mezi další subjekty spolupráce, vymezené v zákoně o policii, patří fyzické a právnické osoby. Buť je tato spolupráce vymezena pouze obecně kvůli množství možných subjektů

¹⁰⁵ MINISTERSTVO VNITRA. Analýza možného zefektivnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni a vzájemného vztahu Policie ČR a místní samosprávy

¹⁰⁶ *Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, a další související zákony* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/media2/file/1705/File8139.pdf?attachment-filename=5649456-2015-12-21-duvodova-zprava-6036588.pdf>.

spolupráce v různorodých oblastech, zúčastněné strany si mohou konkrétní formu kooperace vymezit v dohodách, které mezi sebou uzavřou. Konkrétním příkladem zmíněným v této práci je Bílý kruh bezpečí, jež působí v oblasti poskytování pomoci obětem trestných činů.

Co se subjektů mezinárodní spolupráce týče, pozici zprostředkovatele zastává Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci jakožto součást Policejního prezidia. Tento útvar slučuje jednotlivé národní jednotky, ústředny a informační systémy mezinárodních institucí. Každá z organizací mezinárodní policejní spolupráce zprostředkovává vlastní systém – mezivládní organizace Interpol komunikační systém I-24/7, instituce Evropské unie Europol informační systém EIS, centrály SIRENE Schengenský informační systém. Tyto zmíněné komunikační prostředky pokládám za klíčový nástroj mezinárodní spolupráce, jelikož kriminalita nezná hranic.

Ať už má vnitrostátní či mezinárodní spolupráce jakékoli nedostatky, bez ní by bylo plnění úkolů policie mnohem komplikovanější a byť není možné kriminalitu absolutně potlačit či vymýtit, postupným vývojem policejní činnosti se k tomuto stavu aspoň částečně přibližujeme.

Bibliografie

MATES, Pavel, Eva HORZINKOVÁ, Matěj HROMÁDKA a Jindřich RAJMAN. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1.1.2009*. Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-743-0.

ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-160-1.

HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.

HENDRYCH, Dušan. *Právní slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky. ISBN 978-80-7400-059-1.

VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5.

FOUKALOVÁ, Kristýna. *Bezpečnost a právo na místní úrovni: legislativní předpoklady prosazování community policing po změně zákona o Policii České republiky*. Praha: Otevřená společnost - Centrum ProPolice, 2010. Analýza. ISBN 978-80-87110-18-8.

KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8.

Veřejná správa v České republice. 2., rozš. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Úsek pro reformu veřejné správy, 2005. ISBN 80-239-4709-5.

SCISKALOVÁ, Marie. *Veřejná správa*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2013. ISBN 978-80-7248-880-3.

SLÁDEČEK, Vladimír a Olga POUPEROVÁ. *Správní právo: zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-48-9.

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 6., aktualiz. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-454-1.

JEMELKA, Luboš. *Správní řád: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-157-4.

PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy)*. Praha: Linde, 2010. Vysokoškolské právníké učebnice. ISBN 978-80-7201-114-6.

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení).

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

Zákon č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád).

Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení).

Zákon č. 283/1991 Sb., zákon České národní rady o Policii české republiky.

Zákonem č. 553/1991 Sb., zákon České národní rady o obecní policii.

Nařízení vlády č. 397/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Internetové zdroje

Community Policing. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, c2020 [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/community-policing.aspx>

Co je to Community policing. *Policie České republiky* [online]. Policie České republiky, c2020 [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx>

Právní úprava oblasti obecní policie po 1. lednu 2009. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Ministerstvo Vnitra České republiky, c2020 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-principy-novely-zakona-o-obecni-policii-a-zmen-dalsich-zakonu-z-pohledu-bezprostredni-vazby-na-obecni-policii.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Koordináční dohoda Policie ČR a Statutárního města Olomouc. *Policie České republiky* [online]. Policie České republiky, c2020, 10.6.2013 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/koordinacni-dohoda-policie-cr-a-statutarniho-mesta-olomouc.aspx>

Prevence kriminality. *Prevence kriminality v České republice* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, c2020 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/prevence-kriminality/>

STANOVY Bílého kruhu bezpečí, z. s. *Bílý Kruh Bezpečí* [online]. Bílý kruh bezpečí, 2014 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/zakladni-udaje-o-organizaci/stanovy-bkb/>

Dohoda mezi Policií ČR a Bílým kruhem bezpečí slaví desetileté výročí. *Policie České republiky* [online]. Policie České republiky, c2020, 19. srpna 2020 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/dohoda-mezi-policii-cr-a-bilym-kruhem-bezpeci-slavi-desetilete-vyroci.aspx>

Dohoda mezi Policií ČR a Bílým kruhem bezpečí o poskytování pomoci obětem trestné činnosti. *Bílý Kruh Bezpečí* [online]. Bílý Kruh Bezpečí, c2010 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/aktuality/n22-dohoda-mezi-policii-cr-a-bilym-kruhem-bezpeci-o-poskytovani-pomoci-obetem-trestne-cinnosti/>

Přeshraniční policejní spolupráce. *Policie České republiky* [online]. Policie České republiky, c2020, 26. 5. 2020 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/preshranicni-policejni-spoluprace.aspx>

Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci. *Policie České republiky* [online]. Policie České republiky, 2020 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z:

<https://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-pro-mezinarodni-policejni-spolupraci.aspx>

What is INTERPOL? *INTERPOL: The International Crime Police Organization* [online].

INTERPOL, 2021 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>

CZECH REPUBLIC. *INTERPOL: The International Crime Police Organization* [online].

INTERPOL, 2021 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/Who-we-are/Member-countries/Europe/CZECH-REPUBLIC>

Constitution of the ICPO-INTERPOL [I/CONS/GA/1956 (2017)]. *INTERPOL: The International Criminal Police Organization* [online]. INTERPOL, 2017 [cit. 2021-03-11].

Dostupné z: <https://www.interpol.int/Who-we-are/Legal-framework/Legal-documents>

ABOUT EUROPOL. *EUROPOL* [online]. EUROPOL, c2021 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z:

<https://www.europol.europa.eu/about-europol>

Europol History. *EUROPOL* [online]. EUROPOL, c2019 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z:

<https://www.europol.europa.eu/history/europol-history.html>

Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016 on the European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol) and replacing and repealing Council Decisions 2009/371/JHA, 2009/934/JHA, 2009/935/JHA, 2009/936/JHA and 2009/968/JHA. Dostupné také z: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>

EUROPOL INFORMATION SYSTEM (EIS). *EUROPOL* [online]. EUROPOL, c2021 [cit.

2021-03-11]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/services-support/information-exchange/europol-information-system>

Schengen Information System. *Embassy of the Czech Republic in Ulaanbaatar* [online]. Czech Foreign Ministry [cit. 2021-03-12]. Dostupné z:

https://www.mzv.cz/ulaanbaatar/en/visa_consular_information/schengen_information_system/index.html

Questions and Answers: Schengen Information System (SIS II). *European Commission*

[online]. European Commission, 2013 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_309

SIRENE cooperation. *European Commission* [online]. European Commission [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/sirene-cooperation_en

Alerts and data in SIS. *European Commission* [online]. [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/alerts-and-data-in-the-sis_en

MINISTERSTVO VNITRA. Analýza možného zefektivnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni a vzájemného vztahu Policie ČR a místní samosprávy. Ministerstvo vnitra [online]. Ministerstvo vnitra, 2011 [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/analyza-verejneho-poradku-na-mistni-urovni-pdf.aspx>.

Shrnutí

Bakalářská práce se zabývá problematikou spolupráce Policie České republiky z vnitrostátního i mezinárodního hlediska. Cílem této práce je charakterizovat jednotlivé subjekty, s nimiž policie spolupracuje na zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti. Vnitrostátními subjekty, jež jsou vymezené v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, jsou obce a městské části hlavního města Prahy, fyzické a právnické osoby. Práce také popisuje fungování koordinační ústředny pro mezinárodní spolupráci – Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci. Na závěr charakterizuje instituce důležité pro mezinárodní policejní spolupráci – Interpol a Europol a v schengenském prostoru využívaný Schengenský informační systém.

Summary

The bachelor's thesis deals with the issue of cooperation between the Police of the Czech Republic from a national and international point of view. The aim of this work is to characterize the individual entities with which the police cooperate to ensure internal order and security. National entities, which are defined in Act No. 273/2008 Coll., On the Police of the Czech Republic, are municipalities and city districts of the capital city of Prague, natural and legal persons. The thesis also describes the functioning of the coordination center for international cooperation - the International Police Cooperation Directorate. In conclusion, it characterizes the institutions important for international police cooperation - Interpol and Europol and the Schengen Information System used in the Schengen area.

Klíčová slova

Police České republiky, spolupráce, mezinárodní spolupráce, subjekty spolupráce

Keywords

Police of the Czech Republic, cooperation, international cooperation, entities of cooperation